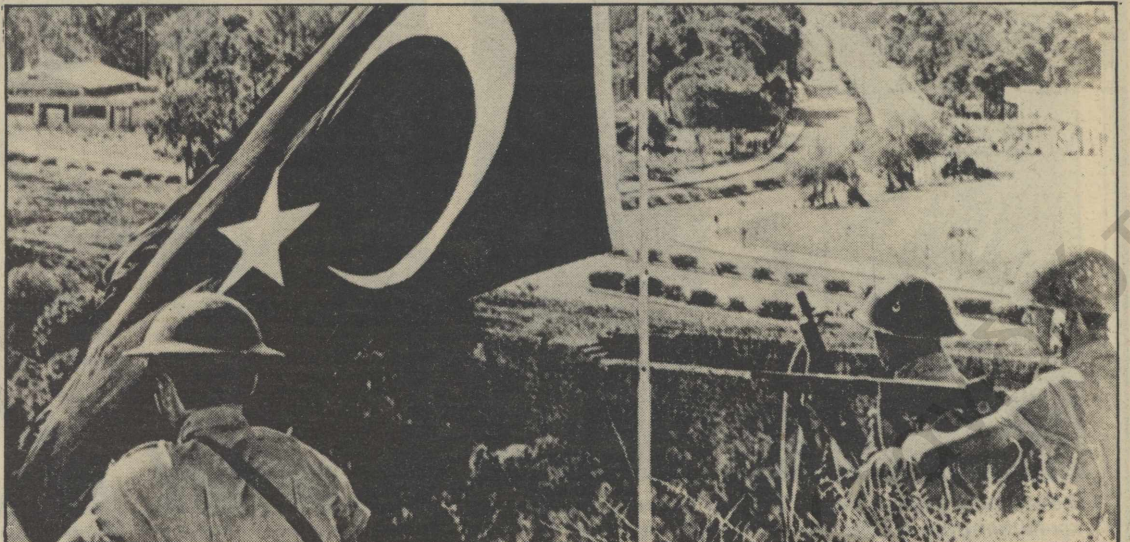

2 ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΩΜΑΛΙΑ
ΣΤΗΝ
ΤΡΑΓΩΔΙΑ

□ Συνεχίζουμε σήμερα τη δημοσίευση σελίδων από το νέο δίτομο βιβλίο του Νίκου Κρανιδιώτη «Ανοχύρωτη Πολιτεία, Κύπρος 1960 - 1974», που κυκλοφορεί σε λίγο

ΝΕΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Η δικτατορία ετοιμάζει το ΝΑΤΟϊκό πραξικόπημα

Του
ΝΙΚΟΥ
ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗ

Όταν το καθεστώς Παπαδόπουλου καταρρέει, ο Ιωαννίδης αναλαμβάνει την εξουσία και καταστρώνει αδιάσπαστα το προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974 κατά του Μακαρίου. Η δικτατορία εκπλήρωνε μία από τις βασικές επιδιώξεις της: να καταργήσει την Κυπριακή Δημοκρατία και να επιβάλει πραξικοπηματικά ΝΑΤΟϊκή λύση στο νησί

των αραβικών πετρελαίων και να εκτοπίζεται η ΝΑΤΟϊκή και αμερικανική επιρροή από χώρες (Αίγυπτος, Συρία, Λιβύη, Ιράκ) που παραδοσιακά ανήκαν στο χώρο της Δύσης.

Η απόφαση του προέδρου Σαντάτ να τερματίσει την αποστολή των 15.000 Σοβιετικών τεχνικών και στρατιωτικών συμβούλων στην Αίγυπτο (18 Ιουλίου 1972), και να τους απομακρύνει από τη χώρα του, άνοιξε το δρόμο για μια επαναπροσέγγιση των Ηνωμένων Πολιτειών και της Αιγύπτου. Αργότερα ο αραβοϊσραηλινός πόλεμος του Οκτωβρίου του 1973 (Γιομ Κιπούρ), που κατέληξε χωρίς νικητή ή ηττημένο, έδωσε την ευκαιρία στην Ουάσιγκτον να επέμβει σαν διαιτητής μεταξύ Αιγύπτου και Ισραήλ, και να αρχίσει επιτυχείς διαπραγματεύσεις για την απόδοση της διώρυγας του Σουέζ και τη βαθμιαία απελευθέρωση όλων των αιγυπτιακών εδαφών που καταλήφθηκαν από τους Ισραηλινούς το 1967.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες αναλαμβάνουν έτσι έναν ιθύνοντα ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο, και επιδιώκουν να δώσουν λύση όχι μονάχα στην ισραηλοαιγυπτιακή διένεξη, αλλά σε όλα τα προβλήματα της Μέσης Ανατολής, περιλαμβανομένου και του Κυπριακού.

Με το πνεύμα αυτό η κυβέρνηση της Ουάσιγκτον ζητά, τον Απρίλιο του 1974, από την κυπριακή κυβέρνηση, να της επιτρέψει «τη χρησιμοποίηση των βρετανικών βάσεων στην Κύπρο για την επιχείρηση της εκκαθάρισης της διώρυγας του Σουέζ». Ο Μακάριος δίδει τη συγκατάθεσή του, και Αμερικανοί πεζοναύτες του ελικοπτεροφόρου «Ιβοξίμα» εγκαθίστανται αμέσως στη βάση της Δεκέλειας. Το γεγονός αυτό ανησύχησε ιδιαίτερα την κυπριακή κοινή γνώμη, γιατί η εγκατάσταση των αμερικανικών δυνάμεων γινόταν σε μια εποχή που εφημολογείτο η αποχώρηση της Μεγάλης Βρετανίας από τη βάση της Δεκέλειας (για λόγους οικονομικούς) και που η ΕΟΚΑ Β, σε συνεργασία με τη δικτατορική κυβέρνηση των Αθηνών, απειλούσε ανατροπή του Μακαρίου. Ήταν λοιπόν εύλογο να διερωτώνται οι Κύπριοι,

ΤΑ ΕΤΗ 1973 και 1974 είναι τα πιο κρίσιμα στην ιστορία της Κύπρου. Τα γεγονότα που διαδραματίζονται την περίοδο αυτή στον ελλαδικό και το διεθνή χώρο διαμορφώνουν νέες καταστάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, και οι καινούργιοι παράγοντες που υπεισέρχονται, επηρεάζουν αποφασιστικά τις κυπριακές εξελίξεις.

Στην Ελλάδα το δικτατορικό καθεστώς κλονίζεται. Πριν όμως καταρρεύσει, καταβάλλει μια ύστατη προσπάθεια να εκπληρώσει μια από τις βασικές επιδιώξεις του: Να καταργήσει την Κυπριακή Δημοκρατία, και να επιβάλει πραξικοπηματικά ΝΑΤΟϊκή λύση στο νησί.

Στο διεθνή χώρο οι Ηνωμένες Πολιτείες, μετά την αποτυχία τους στο Βιετνάμ, προσπαθούν να ισχυροποιήσουν τις θέσεις τους στη Μέση Ανατολή, με άξονα την Ελλάδα, την Κύπρο, το Ισραήλ, την Τουρκία και το Ιράν.

Στο μεταξύ, εκτός από τις αμερικανικές βάσεις που υφίσταντο με ειδικές συμφωνίες στην Ελλάδα και την Τουρκία, η Ουάσιγκτον είχε εξασφαλίσει ιδιαίτερα δικαιώματα στην Κύπρο - με την εγκατάσταση ραδιοειδησεοληπτικού σταθμού στο Βορρά, και τη συμφωνία στάθμευσης αναγνωριστικών αεροπλάνων U2 στη βρετανική βάση του Ακρωτηρίου - και στην Ελλάδα με την υπογραφή της «Τεχνικής Συμφωνίας μεταξύ του Ελληνικού Ναυτικού και του Ναυτικού των Ηνωμένων Πολιτειών». Ανάλογα δικαιώματα οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν εξασφαλίσει επίσης στο Ισραήλ και το Ιράν. Το Στέιτ Ντιπάρτμεντ

δεν ήθελε να διακινδυνεύσει τα δικαιώματα αυτά με μια επισφαλή γι' αυτό εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων στις χώρες αυτές. Η σοβιετική διεί-

σδυση στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή, ανησυχούσε ιδιαίτερα την Ουάσιγκτον, που έβλεπε τώρα να απειλείται η περιοχή

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΣΥΜΦΟΡΑΣ

Ο Μακάριος χαρακτήριζε το 1973 την πρόταση του Τούρκου πρωθυπουργού Ετζεβίτ για ομοσπονδποίηση της Κύπρου, σαν υπονόμηση των συνομιλιών και αντίθετη προς τα ψηφίσματα και το πνεύμα των Ηνωμένων Εθνών...

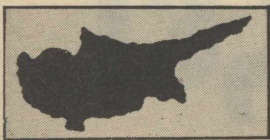
Χένρι Κίσινγκερ: Ο ρόλος του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών εκείνα τα χρόνια, στα διεθνή πράγματα, ήταν κυρίαρχος. Η αυταρχική του προσωπικότητα δέσποζε στο διεθνές πεδίο

Μπουλέντ Ετζεβίτ: Στις εκλογές του 1971 εκλέγεται πρωθυπουργός της Τουρκίας. Διακηρύσσει το σχέδιό του για δημιουργία ομοσπονδίας στην Κύπρο και είναι αυτός που αποφασίζει και πραγματοποιεί την απόφαση στη Μεγαλόνησο

Τα «προεόρτια» του πραξικοπήματος

ποιος ήταν ο πραγματικός ρόλος των δυνάμεων αυτών, σε μια τόσο κρίσιμη για τον τόπο περίσταση.

Ενώ συνέβαιναν αυτά στην Κύπρο, ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών

Χένρι Κίσινγκερ

επισκεπτόταν την Αίγυπτο (οι πρώτες επαφές με το Κάιρο είχαν αρχίσει το 1972, και η πρώτη συνάντηση του Κίσινγκερ με τον ομόλογό του τότε σύμβουλο του Σαντάτ επί θεμάτων εθνικής ασφαλείας Χαφίζ Ισμαήλ έγινε το Φεβρουάριο του 1973), το Ισραήλ, την Ιορδανία και τη Συρία, όπου διεξήγαγε συνομιλίες, αντίστοιχα, με τον πρόεδρο Σαντάτ, την πρωθυπουργό Γκόλντα Μέιρ, τον βασιλέα Χουσεΐν και τον πρόεδρο Άσσαντ και λίγες μέρες αργότερα τη Λευκωσία (7 Μαΐου 1974), όπου είχε συνάντηση με τον υφυπουργό Εξωτερικών Αντρέι Γκρομικό. Στη συνάντηση αυτή, που έγινε δύο μήνες πριν από το πραξικόπημα, - σύμφωνα με το επίσημο ανακοινωθέν - «οι δύο υπουργοί συζήτησαν την κατάσταση στη Μέση Ανατολή και άλλα θέματα γύρω από τις σχέσεις των δύο χωρών». Το θέατρο του αραβόισραηλινού πολέμου είχε μετατοπιστεί κείνες τις μέρες στα υψίπεδα του Γκολάν, και οι δύο υπερδυνάμεις κατέβαλλαν προσπάθειες να αποτρέψουν μια γενικότερη σύρραξη, και να διασφαλίσουν η καθεμιά τα συμφέροντά τους στο χώρο της Μέσης Ανατολής. Είναι όμως απίθανο, στα πλαίσια της πολιτικής της ύφεσης που ακολουθούσαν τότε οι δύο υπερδυνάμεις, εκτός από το Μεσανατολικό να μην είχαν συζητήσει και το Κυπριακό, κατά τρόπο που να εξυπηρετεί τα συμπίπτοντα στην περιοχή αυτή ιμπεριαλιστικά τους συμφέροντα.

Ο ρόλος του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών στα διεθνή πράγματα γίνεται αργότερα ενεργότερος με την έκρηξη της κρίσης του Γουότεργκαϊτ (Ιούλιος 1974) και την παραίτηση του προέδρου Νίξον (9 Αυγούστου 1974). Οι Ηνωμένες Πολιτείες παραμένουν τότε χωρίς εκλεγμένη ηγεσία (πρόεδρος αναλαμβάνει ο αντιπρόεδρος Φορντ) και η αυταρχική προσωπικότητα του Κίσινγκερ δεσπόζει κυριαρχικά στο διεθνές πεδίο.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι η κυπριακή κρίση του Ιουλίου του 1974, συμπίπτει με την ταραγμένη αυτή περίοδο.

Στο μεταξύ η Τουρκία απέκτησε την πρώτη, μετά τη στρατιωτική επέμβαση του 1971, δημοκρατική

κυβέρνηση. Στις εκλογές του Οκτωβρίου του 1973 το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα με αρχηγό τον Μπουλέντ Ετζεβίτ εξασφαλίζει το 33,3% των ψήφων, και αναδεικνύεται πρώτο κόμμα με 185 βουλευτές. Δεν συγκεντρώνει όμως την απόλυτη πλειοψηφία. Έτσι ο Μπουλέντ Ετζεβίτ σχηματίζει κυβέρνηση συνασπισμού με το ακροδεξιό θεοκρατικό κόμμα της «Εθνικής Σωτηρίας», ο αρχηγός του οποίου Νετζμεντίν Ερπακάν ήταν φανατικός υποστηρικτής της πολιτικής της διχοτόμησης και, στη συνέχεια, της ολοκληρωτικής κατάληψης της Κύπρου.

Η Τουρκία αντιμετώπιζε τότε τεράστια οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα. Ο πληθωρισμός και η ανεργία ανάγκαζαν τους κατοίκους των φτωχότερων περιοχών να εκπατρίζονται. Το δημόσιο χρέος αυξανόταν από έτος σε έτος επικίνδυνα, και το άνοιγμα του εμπορικού ισοζυγίου ήταν από τα μεγαλύτερα της περιοχής. Έτσι η πολιτική ηγεσία

της Τουρκίας, για να αποσπάσει την προσοχή του λαού από τα δυσχερή προβλήματα που αντιμετώπιζε, κατηύθυνε το ενδιαφέρον του σε εξωτερικά θέματα, και ιδιαίτερα στο θέμα της Κύπρου, το οποίο είχε αναγάγει σε φλέγον εθνικό ζήτημα.

Από την τακτική αυτή δεν υστέρησε ο νέος πρωθυπουργός Μπουλέντ Ετζεβίτ, ο οποίος, εκθέτοντας το πρόγραμμα της κυβέρνησής του στη Βουλή, είπε: «Εμείς πιστεύουμε, ότι στην Κύπρο, όπου διαβιούν δύο κοινότητες, η πιο κατάλληλη λύση, που θα μπορούσε να περιφρουρήσει τα ίσα κυριαρχικά δικαιώματα της τουρκικής κοινότητας και να εξασφαλίσει ειρηνική και πλήρη συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων στη διοίκηση του κράτους, μπορεί να εξευρεθεί μόνο σ' ένα ομοσπονδιακό σύστημα. Μια τέτοια λύση πιστεύουμε ότι θα ενισχύσει την ακεραιότητα και την ανεξαρτησία της Κύπρου. Η εξεύρεση μιας τέτοιας λύσης - στις συνομιλίες που τώρα διεξάγονται - μέσα στα πλαίσια των υφιστάμενων συμφωνιών, μπορεί, με καλή θέληση και ρεαλισμό, να εξυπηρετήσει άριστα τα μακροπρόθεσμα κοινά συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών και να διασφαλίσει την ειρήνη στην περιοχή».

Η δήλωση αυτή του Τούρκου πρωθυπουργού ανέτρεπε τη βάση πάνω στην οποία διεξάγονταν οι ενδοκυπριακές συνομιλίες, και εισήγαγε ένα νέο ανυπόβλητο εμπόδιο στις υφιστάμενες ήδη διακοινοτικές δυσχερείες.

Απαντώντας στη δήλωση του Τούρκου πρωθυπουργού ο Μακάριος, χαρακτήρισε την πρό-

ταση για ομοσπονδποίηση του νησιού σαν υπονόμηση των συνομιλιών, και αντίθετη προς τα ψηφίσματα και το πνεύμα των Ηνωμένων Εθνών, και προς κάθε αρχή δικαίου. «Η χθεσινή δήλωση του Τούρκου πρωθυπουργού κ. Ετζεβίτ», είπε μεταξύ άλλων ο Αρχιεπίσκοπος, «ότι επιδιώξεις της Τουρκίας είναι η ομοσπονδιακή λύση του κυπριακού προβλήματος, αποτελεί υπονόμηση των ενδοκυπριακών συνομιλιών. Εάν η δήλωση ορθώς απεδόθη, εγείρεται το ερώτημα, κατά πόσον ενδείκνυται η περαιτέρω συνέχιση των συνομιλιών, εφ' όσον η τολαυτή τουρκική θέσις προεξοφλεί την αποτυχία των».

Την άποψη του για ομοσπονδιακή λύση του Κυπριακού εξέθεσε λίγο αργότερα ο Τούρκος πρωθυπουργός, μιλώντας στους δημοσιογράφους (κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχε με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς, ο οποίος τον Μάρτιο του 1974 είχε επισκεφθεί την Άγκυρα για συνομιλίες με τη νέα τουρκική κυβέρνηση), και επανέλαβε έκτοτε επανειλημμένα στη Βουλή και σε άλλες δηλώσεις του.

Η κυπριακή κυβέρνηση κατάγγειλε τις δηλώσεις αυτές του Τούρκου πρωθυπουργού, με διακρίνωση που υπέβαλε στο γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στις 3 Απριλίου 1974, χαρακτηρίζοντάς τες σαν «πραγματική απειλή για τη συνέχιση των ενδοκυπριακών συνομιλιών».

Πέρα όμως από τις αδιάλλακτες αυτές δηλώσεις, σχετικά με το Κυπριακό, η νέα τουρκική κυβέρνηση δημιούργησε οξύτατο πρόβλημα και στις σχέσεις της με την Ελλάδα, με την εκχώρηση σε τουρκική εταιρεία του δικαιώματος εξενας και εκμετάλλευσης πιθανών υποβρυχίων κοιτασμάτων πετρελαίου σε περιοχή ανατολικά της Χίου και της Μυτιλήνης, που ανήκε στην ελληνική υφαλοκρηπίδα. Το Κυπριακό και το θέμα της υφαλοκρηπίδας αποτέλεσαν - ύστερα απ' αυτό - αντικείμενο εμπρηστικής αρθρογρα-

φίας του τουρκικού τύπου, και φανατικών δηλώσεων των Τούρκων πολιτικών αρχηγών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί οξύτατη ατμόσφαιρα ανθελληνικής υστερίας σε ολόκληρη την Τουρκία.

Η κρίση κορυφώθηκε με θορυβώδεις διαδηλώσεις που οργανώθηκαν στην Κωνσταντινούπολη, την Άγκυρα και άλλες τουρκικές πόλεις, με συνθήματα «Το Αιγαίο ανήκει στην Τουρκία». «Η Κύπρος είναι τουρκική», και κορυφώνεται τον Μάιο του 1974, όταν το υδρογραφικό πλοίο του τουρκικού στόλου «Τσανταρλί» αποπλέει από το Βόσπορο (29 Μαΐου) με εντολή να προβεί στο Αιγαίο σε έρευνες ανεύρεσης υδρογονανθράκων.

Την υφιστάμενη ένταση επέτεινε ακόμη περισσότερο η διεξαγωγή πολεμικών ασκήσεων του τουρκικού στόλου στο Αιγαίο.

Χαρακτηριστικό δείγμα της πολεμικής ατμόσφαιρας που επικράτησε τότε, είναι η προσφώνηση που απηύθυνε στις 27 Μαΐου 1974, με την ευκαιρία της 14ης επετείου της στρατιωτικής επανόρθωσης στην Τουρκία, στους Τουρκοκύπριους στρατιώτες ο ταγματάρχης του τουρκικού αποσπλάματος στην Κύπρο Σεντάτ Μετίν: «Οι Τουρκικές ένοπλες δυνάμεις», είπε, «δεν είναι μόνο ο φορέας του τουρκικού έθνους, αλλά επίσης ο φρουρός και ο εγγυητής της κυπριακής ανεξαρτησίας και ελευθερίας, εναντίον όλων εκείνων που επιδιώκουν την Ένωση. Στο πολύ προσεχές μέλλον ο αγώνας των Τουρκοκυπρίων για ελευθερία θα στεφθεί με επιτυχία. Οι Τουρκοκύπριοι θα έχουν τότε το δικό τους σύνταγμα, που θα διασφαλίζει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους. Τη μέρα εκείνη οι Τουρκοκύπριοι θα γιορτάζουν τη δική τους μέρα της ελευθερίας. Με την ευκαιρία της σημερινής μέρας του τουρκικού συντάγματος και της τουρκικής ελευθερίας, σας χαίρω εκ μέρους του αρχηγού των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, και σας συγχαίρω από τώρα για την προσεγγίζουσα μέρα του δικού σας συντάγματος και της δικής σας ελευθερίας.»

Ενώ αυτά συνέβαιναν στην Τουρκία, η κατάσταση στην Ελλάδα σημείωνε - ιδιαίτερα από τις αρχές του 1973 - επικίνδυνη επιδείνωση. Η καταπίεση των στοιχειωδών δημοκρατικών ελευθεριών, η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο ανελέητος διωγμός των φιλελεύθερων ιδεών, οι βασανισμοί των δημοκρατικών πολιτών, κορυφώσαν την αντίσταση του ελληνικού λαού, που άρχισε πλέον να αντιδρά έντονα στην τυραννία των δικτατόρων. Τον Μάρτιο του 1973, πραγματοποιούνται στην Αθήνα θορυβώδεις εκδηλώσεις των φοιτητών εναντίον της χούντας, και τον Μάιο εκδηλώνεται κίνημα στο Πολεμικό Ναυτικό.

Η χούντα ύστερα από εξαντλητικές ανακρίσεις παρέπεμψε τότε στο στρατοδικείο εβδομήντα αξιωματικούς, συνέλαβε τον Ευάγγελο Αβέρωφ, και κατηγορήσε τον Κωνσταντίνο για συμμετοχή στο κίνημα. Ύστερα απ' αυτό ο Γεώργιος Παπαδόπουλος, που στο μεταξύ είχε καθαρίσει τον Ζωιτάκη και είχε αναλάβει αυτός αντιβασιλέας (21 Μαρτίου 1972), ανάγγειλε, την 1η Ιουνίου 1973, την απόφαση του στρατιωτικού καθεστώτος να διενεργήσει δημοψήφισμα με θέμα την κατάργηση της μοναρχίας.

Το δημοψήφισμα διεξήχθη στις 29 Ιουλίου 1973 με αποτέλεσμα - σύμφωνα με την κυβερνητική ανακοίνωση - 77,20% να ψηφίσουν κατάργηση της βασιλείας. Ύστερα απ' αυτό, στις 19 Αυγούστου, ο Γεώργιος Παπαδόπουλος, ορκίστηκε σαν Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο στρατηγός Οδυσσεύς Αγγελής σαν αντιπρόεδρος.

Η αντίσταση κατά του δικτατορικού καθεστώτος συνεχίστηκε σ' όλο αυτό το διάστημα αμείωτη.

Στο εξωτερικό ο Ανδρέας Παπανδρέου, η Μελίνα Μερκούρη, η Αμαλία Φλέμινγκ, ο Δημ. Παπασπύρου και άλλοι πολιτευτές, διανοούμενοι και δημοσιογράφοι, με δηλώσεις, δημοσιεύματα, εκπομπές και ομιλίες σε διεθνή ιδρύματα προέβαλλαν σταθερά το αίτημα του ελληνικού λαού για δημοκρατία, ενώ στο εσωτερικό ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ο Κωνσταντίνος Τσάτσος, ο Ιωάννης Ζιγδής, ο Γεώργιος Μαύρος και άλλοι, με δηλώσεις και δημοσιεύματα τους επέκριναν το στρατιωτικό καθεστώς και ζητούσαν επιστροφή στην ομαλότητα. Λόγω της αντιστασιακής τους δράσης πολλοί απ' αυτούς φυλακίστηκαν, και οι εφημερίδες στις οποίες δημοσίευαν αντιστασιακές δηλώσεις κατασχέθηκαν ή κλείστηκαν.

Η δραστηριότητα αυτή άρχισε να κλονίζει το δικτατορικό καθεστώς, που υφίστατο ήδη φθορά και εκ των έδων. Από τα πρώτα κιόλας χρόνια της δικτατορίας, είχε σημειωθεί ένας αμείλικτος συνωμοτικός πόλεμος επικράτησης μεταξύ των διαφόρων φατριών της χούντας. Οι αντιθέσεις αυτές μεταξύ των στρατιωτικών ομάδων κορυφώθηκαν μετά το 1970, και ιδιαίτερα μετά τη συγκέντρωση πολλών αξιωματών σε πρόσωπο του Παπαδόπουλου.

Κυριότερος τιμητής και αντίπαλος του Παπαδόπουλου ήταν ο ταξίαρχος Δημήτρης Ιωαννίδης, ο οποίος υπό την ιδιότητα του αρχηγού της ΕΣΑ είχε συγκεντρώσει στα χέρια του σημαντική εξουσία. Οι αντίπαλες παρατάξεις κατασκόπευαν, παρακολουθούσαν και υπονόμειαν η μία την άλλη.

Ο Παπαδόπουλος σε μια προσπάθεια να σταθεροποιήσει το καθεστώς του και να αποδυναμώσει τους αντιπάλους του, αποφάσισε τελικά να πολιτικοποιηθεί. Έτσι με μήνυμα που απηύθυνε την ημέρα της ορκωμοσίας του, ως πρόεδρος, ανακοίνωσε τη σύσταση Συνταγματικού Δικαστηρίου, τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Βουλής, και τέλος το σχηματισμό πολιτικής κυβέρνησης για τη διεξαγωγή εκλογών, εντός του Οκτωβρίου του 1973.

Η κυβέρνηση Μαρκεζίνη, που διόρισε αμέσως μετά τις δηλώσεις του αυτές ο Παπαδόπουλος, κατέρρευσε με την αντίσταση του Πολυτεχνείου, και μαζί της κατέρρευσε και το καθεστώς Παπαδόπουλου.

Την πραγματική εξουσία ανέλαβε τότε ο νέος «ισχυρός άνηρ» της χούντας ταξίαρχος Δημήτριος Ιωαννίδης, ο οποίος από τις πρώτες κιόλας μέρες κατέστρωσε αδιάσπαστα το σχέδιο του προδοτικού πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου 1974 και της εξότωσης του Αρχιεπισκόπου, δίνοντας έτσι στους Τούρκους την ευκαιρία που περίμεναν, για να εισβάλουν και να καταλάβουν τα 36% της Κύπρου.

ΑΥΡΙΟ:

Η προδοσία και η εγκατάλειψη της Κύπρου